

Θεσσαλονίκη: 29-08-2019

Αριθμ. πρωτ: 585

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**Ταχ. Δ/ση : Βενιζέλου 64
Τ.Κ. : 546 31, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. : 2310-221726
Φαξ : 2310-265468
E-mail : geotekma@otenet.gr**

Προς:

**Τον κ. Πρωθυπουργό της Ελλάδας, τον κ.
Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και
τους κ.κ. επικεφαλής των πολιτικών
κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή**

Κοιν.:

Ως Πίνακας Διανομής

**Θέμα: «ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ»**

Το Περιφερειακό Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) έχει **8.500 γεωτεχνικούς επιστήμονες** (γεωπόνους, δασολόγους, κτηνιάτρους, γεωλόγους και ιχθυολόγους) ως μέλη και δραστηριοποιείται στην **πιο δυναμική αγροτική περιοχή της Ελλάδας**. Στα πλαίσια του θεσμικού του ρόλου (ν. 1474/1984, ΦΕΚ Α' 128) ως συμβούλου της Πολιτείας στα θέματα της πρωτογενούς παραγωγής και της επεξεργασίας, μεταποίησης, διακίνησης και εμπορίας των προϊόντων αυτής, αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποκατάστασής του, καθώς και των φυσικών πόρων και ειδικότερα των εδαφικών, δασικών, αλιευτικών, ορυκτών, ενεργειακών και υδάτινων πόρων, καταθέτει κάθε χρόνο έγγραφα υπομνήματα προς τον Πρωθυπουργό και τους επικεφαλής των πολιτικών κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων που επισκέπτονται τη Δ.Ε.Θ.

Δυστυχώς, όμως, με εξαίρεση τις απλές εκφράσεις των καλών προθέσεων, **κανείς πολιτικός δεν έχει ουσιαστικά ανταποκριθεί μέχρι σήμερα σε όσα τον καλούμε να πράξει για να αλλάξει ο πρωτογενής τομέας και η πραγματική του συνεισφορά στην εθνική οικονομία**. Κι έτσι τα υπομνήματα επαναλαμβάνονται σχεδόν απαράλλακτα χρόνο με τον χρόνο, καθώς οι τεκμηριωμένες απόψεις της γεωτεχνικής επιστημονικής κοινότητας μάλλον ηχούν σε «ώτα μη ακουόντων».

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η διαρκής και μακροχρόνια αποτυχία άσκησης αποτελεσματικής αγροτικής πολιτικής στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες έχει ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιούμαστε, καθώς η **Κεντρική Μακεδονία** έχει ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά **50% μεγαλύτερο του εθνικού μέσου όρου** και αρδεύεται το **48%** της γεωργικής της γης (στην Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται το **24%** της αρδευόμενης ελληνικής γεωργικής γης). Σήμερα, **τριάντα οκτώ (38) χρόνια μετά την είσοδο της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ., το 1981** και την επακόλουθη ανυπαρξία οποιουδήποτε εθνικού σχεδιασμού αγροτικής πολιτικής, αλλά και τον παραγκωνισμό των γεωτεχνικών επιστημόνων, βιώνουμε τα αποτελέσματα των ιστορικών μας

λαθών. Το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων (εξαγωγές – εισαγωγές προς όλες τις χώρες σε τρέχουσες τιμές μετατρεπόμενες σε ευρώ) από πλεονασματικό μετατράπηκε σε έντονα ελλειμματικό με συνεχή φθίνουσα πορεία (**1981: + 38.367.000 €, 1991: - 311.102.000 €, 2001: - 1.003.460.000 €**) και με αποκορύφωμα το έτος **2008**, όπου **το έλλειμμα του ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων ξεπέρασε τα τρία (3) δισεκατομμύρια ευρώ**. Η ελπιδοφόρος και εντυπωσιακή μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου των αγροτικών προϊόντων στο **1/3** μόλις εκείνου του **2008** (από **-3,3** δις ευρώ το **2008** σε **-1,2** δις ευρώ το **2012**), με παράλληλη αύξηση των εξαγωγών και μείωση των εισαγωγών, υπήρξε το αποτέλεσμα μιας υγιούς και αναγκαστικής επιχειρηματικής αντίδρασης στην πρωτοφανή κρίση που αντιμετώπιζε η εγχώρια αγορά και όχι η απόρροια μιας οργανωμένης προσπάθειας της Πολιτείας και για αυτό παρέμεινε σε **μόνιμα ελλειμματικά επίπεδα μέχρι και το έτος 2018** (κυμαινόμενα από **- 1,2** έως **- 0,6** δις ευρώ ανάλογα με τις ετήσιες μεταβολές στις εξαγωγές του λαδιού λόγω της παρενιαυτοφορίας της ελιάς), καθώς **υπάρχουν σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα στην αγροτική οικονομία που δεν αντιμετωπίστηκαν**. Και δεν είναι μόνο οικονομικό το ζήτημα του ελλείμματος, καθώς **δεν είμαστε πλέον αυτάρκεις στην Ελλάδα στα βασικά είδη διατροφής**, δυσάρεστη εξέλιξη και με **γεωστρατηγική σημασία** (αυτάρκεια στο βόειο κρέας μόλις **20%**, στο χοιρινό κρέας **30%**, στο αγελαδινό γάλα **40%**, στο αλεύρι για ψωμί **30%**, στα όσπρια **30%** κλπ).

Η στρατηγική μιας συντονισμένης υποστήριξης της εξαγωγικής προσπάθειας θα πρέπει να **αναδεικνύει-ενισχύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα** των προϊόντων μας (ποιότητα) και να **αμβλύνει τα συγκριτικά μειονεκτήματά** τους (υψηλό κόστος παραγωγής) για να αυξήσει αποτελεσματικά την ανταγωνιστικότητα των αγροτικών μας προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

1. Κόστος Παραγωγής

Το υψηλό κόστος παραγωγής αποτελεί μια πραγματική αιμορραγούσα πληγή για την ελληνική οικονομία γιατί «καταφέραμε» να **εισάγουμε πλέον σχεδόν το σύνολο των αγροτικών μας εισροών**: δηλαδή σπόρους, λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα, γεωργικά μηχανήματα και τα παρελκόμενα αυτών, αγροτικά εργαλεία, καύσιμα, λιπαντικά και αναλώσιμα των γεωργικών μηχανημάτων, αντλητικά συγκροτήματα, ζωοτροφές, ζωικό κεφάλαιο αναπαραγωγής, αμελκτικό εξοπλισμό, τεχνικό εξοπλισμό και αυτοματισμούς μεταποίησης (εξοπλισμός ελαιοτριβείων, παστερίωσης, τυροκομίας και επεξεργασίας γάλακτος κ.α.). Ακόμη και μεγάλο μέρος της αμοιβής της εργασίας δίνεται σε μετανάστες και φεύγει εκτός Ελλάδας. Συνεπώς, **οι ευρωπαϊκές οικονομικές ενισχύσεις προς τους Έλληνες αγρότες, είτε είναι άμεσες (ΟΣΔΕ), είτε δίνονται μέσω επενδυτικών σχεδίων βελτίωσης, τελικά καταλήγουν σε «άλλες» οικονομίες...**

Δύο από τους σημαντικότερους συντελεστές του κόστους παραγωγής (με συνολική συμμετοχή άνω του 50%) είναι η ενέργεια και οι ζωοτροφές.

1.1. Ενέργεια

Στη χώρα μας που λόγω της γεωμορφολογίας της και του πολυτεμαχισμένου αγροτικού της κλήρου, **το κόστος καυσίμων, λιπαντικών και συντήρησης των γεωργικών μηχανημάτων είναι διπλάσιο από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, αποφασίσθηκε η αντιπαραγωγική αύξηση του φόρου στο αγροτικό

πετρέλαιο (με κατάργηση της μερικής επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης) αντί της παροχής αφορολόγητου αγροτικού πετρελαίου για να αμβλυνθεί το ανταγωνιστικό μας μειονέκτημα. Παράλληλα δεν αξιοποιήθηκαν ή διαδόθηκαν τεχνολογίες και τεχνικές εξοικονόμησης ενέργειας και εισροών που θα μείωναν σημαντικά το κόστος παραγωγής, διαδικασία η οποία απαιτεί την εκπαίδευση των παραγωγών από την πολιτεία και τη παροχή κινήτρων αντικατάστασης ενεργοβόρων μηχανημάτων και πρακτικών όπως π.χ. για τη διαδικασία της ξήρανσης των γεωργικών προϊόντων. Γενικά, **ποτέ δεν εφαρμόστηκε μία συγκροτημένη και αποτελεσματική πολιτική για το κόστος ενέργειας στον αγροτικό χώρο** (αγροτικό ρεύμα για γεωτρήσεις, θερμοκήπια, κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, συστηματική αξιοποίηση των ΑΠΕ – γεωθερμία, βιομάζα, αιολική και ηλιακή ενέργεια κ.α.).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προς αξιοποίηση, εκτός από τη βιομάζα, παρουσιάζουν τα **γεωθερμικά πεδία χαμηλής ενθαλπίας στη Βόρεια Ελλάδα** κυρίως λόγω της αφθονίας, του θερμικού φορτίου (θερμοκρασίες νερού 35 ως 90 °C) και του μεγέθους τους. Για παράδειγμα στο υπέδαφος όλης της πεδινής Θράκης φιλοξενείται το μεγαλύτερο ενιαίο γεωθερμικό πεδίο της Ευρώπης. **Η ύπαρξη γεωθερμικής ενέργειας σε τόσο μεγάλες ποσότητες δύναται να δράσει ως μοχλός ανάπτυξης ιδιαίτερα σε περιοχές με πιο ψυχρό κλίμα όπως αυτό της Βόρειας Ελλάδας.** Εκατοντάδες οικισμοί, βιομηχανίες, κτηνοτροφικές, θερμοκηπιακές και ιχθυοπαραγωγικές μονάδες μπορούν να εκμεταλλευτούν αυτήν την ανανεώσιμη πηγή ενέργειας προς αντικατάσταση χιλιάδων τόνων εισαγόμενου πετρελαίου και παραγωγής καυσαερίων ετησίως, ενισχύοντας παράλληλα τις, υψηλής αξίας, χειμερινές εξαγωγές κηπευτικών προϊόντων. Ενδεικτικά το σημαντικότερο πρόβλημα στην παραγωγή κηπευτικών εκτός εποχής, των θερμοκηπιακών επιχειρήσεων κυρίως αυτών της Βόρειας Ελλάδας, είναι το υψηλό ενεργειακό κόστος το οποίο φτάνει **μέχρι και στο 80% του συνολικού κόστους παραγωγής.** Το αποτέλεσμα είναι οι παραγόμενες στα θερμοκήπια ποσότητες κηπευτικών εκτός εποχής να μην καλύπτουν την εγχώρια κατανάλωση, οι τιμές τους να διαμορφώνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα και η αυξημένη ζήτηση να αντιμετωπίζεται με εισαγωγές κυρίως από την Ολλανδία, την Ισπανία και το Ισραήλ. Παράλληλα η περιοχή της Βόρειας Ελλάδας παρουσιάζει γεωγραφικό πλεονέκτημα στην εξαγωγή των θερμοκηπιακών προϊόντων προς τις αγορές της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, σε σύγκριση για παράδειγμα με την Τουρκία.

Η αξιοποίηση δηλαδή της γεωθερμίας βελτιώνει τόσο το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας όσο και το πρόβλημα της ανεργίας. Ας αναλογιστούμε ότι η Ελλάδα εισάγει τρόφιμα αξίας 7 δις ευρώ το χρόνο και το 90 % των ανθοκομικών ειδών. Αντίστοιχα από τις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης, μόνο για παράδειγμα η Γερμανία, εισάγει τομάτα αξίας πάνω από 1 δις ευρώ το χρόνο με την ελληνική συμμετοχή σε αυτήν την εισαγωγή να περιορίζεται μέχρι και στο 0.025%. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. προτίθενται να συμβάλει με εξειδικευμένους, Γεωπόνους και Γεωλόγους στην ανάδειξη της γεωθερμικής και των υπολοίπων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έτσι ώστε να υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα για τις δυνατότητες αξιοποίησης που διαθέτουν στα πλαίσια της σύγχρονης επιχειρηματικότητας. Τέλος, **προτείνεται η δημιουργία στη Θεσσαλονίκη ενός φορέα αξιοποίησης και διαχείρισης της γεωθερμικής ενέργειας χαμηλής ενθαλπίας, η οποία είναι εύκολα εκμεταλλεύσιμη και εντοπίζεται κυρίως στη Β. Ελλάδα.**

1.2. Ζωοτροφές

Στην Ελλάδα υπάρχει **σοβαρό έλλειμμα χονδροειδών ζωοτροφών και βοσκήσιμου χόρτου κατά τους χειμερινούς και θερινούς μήνες** το οποίο μπορεί να περιορισθεί με την επέκταση της καλλιέργειας της μηδικής, των ετήσιων τριφυλλιών και των λοιπών χορτοδοτικών ψυχανθών, με τη συστηματική ανακύκλωση των υπο και παραπροϊόντων των γεωργικών βιομηχανιών, με στόχο την παραγωγή ζωοτροφών χαμηλού κόστους και ζωοτεχνικά αποδεκτών προδιαγραφών και με την παροχή κάθε δυνατού μέτρου (όπως προτεραιότητα στα επενδυτικά Σχέδια Βελτίωσης) και ενημέρωσης στους Έλληνες κτηνοτρόφους για την αύξηση των ιδιοπαραγόμενων ζωοτροφών. **Η ελεύθερη κοινόχρηστη βόσκηση πρέπει, επιτέλους, να αντικατασταθεί από την ελεγχόμενη βόσκηση με εκμίσθωση των βοσκοτόπων.** Άμεσα, πρέπει να βρεθεί η χρηματοδότηση (τα διατεθέντα τέλη βόσκησης των ετών 2016 και 2017 δεν επαρκούν ούτε για το 1/3 του κόστους στην Κεντρική Μακεδονία) για να προκηρυχθούν οι προβλεπόμενες διαχειριστικές μελέτες ώστε να καταγραφούν, ταξινομηθούν και χαρτογραφηθούν οι βοσκότοποι, να εκπονηθούν σχέδια διαχείρισης και βελτίωσης των βοσκοτόπων και να εκμισθωθούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις οι λιβαδικές μονάδες που θα διαμορφωθούν, υπό τον όρο της εφαρμογής των ανωτέρω μελετών και σχεδίων. **Η ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων μπορεί να πενταπλασιάσει την παραγωγικότητά τους μειώνοντας σημαντικά το κόστος παραγωγής και αυξάνοντας την ποιότητα των προϊόντων.**

2. Ποιότητα

Τα Ελληνικά αγροτικά προϊόντα πρέπει να είναι ποιοτικά και πιστοποιημένα για να είναι ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές και να απολαμβάνουν υψηλές τιμές πώλησης που καλύπτουν το κόστος παραγωγής. Η διαφύλαξη και η βελτίωση της ποιότητας (δεν είναι όλες οι ποσότητες των προϊόντων σε υψηλή ποιότητα) αποτελούν αδιαμφισβήτητη προτεραιότητα της σύγχρονης ελληνικής αγροτικής πολιτικής. Συνεπώς, θα πρέπει να καταρτιστεί εθνικό και περιφερειακό σχέδιο για τον προσανατολισμό των αγροτών στην παραγωγή πιστοποιημένων (ολοκληρωμένης διαχείρισης, βιολογικής παραγωγής, Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) / Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) κ.α.), τυποποιημένων, συσκευασμένων και, εάν είναι δυνατόν, μεταποιημένων προϊόντων, ώστε να εισπράττουν οι Έλληνες παραγωγοί και την αυξημένη προστιθέμενη αξία.

Οποιαδήποτε, όμως, πολιτική διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων έχει ως **απαραίτητη και αποκλειστική προϋπόθεση** την ορθολογική εφαρμογή των γεωτεχνικών επιστημών σε κάθε στάδιο και διαδικασία παραγωγής. **Η αξιοποίηση του υψηλής ποιότητας ελληνικού επιστημονικού δυναμικού αποτελεί (όπως αποτέλεσε και στο παρελθόν) το κλειδί για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας.** Αντί αυτού, όμως, είδαμε έκπληκτοι τη νομοθετική προσπάθεια απομάκρυνσης των γεωτεχνικών επιστημόνων από τη διαδικασία παραγωγής και διακίνησης φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού, λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων και της αντικατάστασης των εξειδικευμένων επιστημόνων από μη επιστήμονες που θα «καταρτίζονταν» για 65 ώρες συνολικά! Γίναμε μάρτυρες της λεγόμενης «απελευθέρωσης» του επαγγέλματος του

γεωτεχνικού (που δεν είχε ποτέ στην Ελλάδα κανενός είδους περιορισμό), η οποία, σύμφωνα με την Τρόικα-Θεσμούς, σήμαινε την αντικατάσταση της γεωτεχνικής επιστήμης (5ετών σπουδών) από την επαγγελματική κατάρτιση ολιγόωρων σεμιναρίων! Κι όλα αυτά, με τις Πανεπιστημιακές Γεωτεχνικές Σχολές βαθιά υποχρηματοδοτημένες, το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας πλήρως υποστελεχωμένο και τις δημόσιες Γεωτεχνικές Υπηρεσίες αποδεδειγμένες, συνθέτουν μια εικόνα αδυναμίας να υποστηριχθεί η πρωτογενής παραγωγή επαρκώς, με την αγροτική οικονομία να είναι, δυστυχώς, καταδικασμένη σε μακροχρόνια ύφεση και μαρασμό, εάν δεν αναστραφεί αυτή η πορεία προς την καταστροφή.

2.1. Ποιοτικοί-φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι

Ζούμε στην εποχή στην οποία έχει παγκοσμίως επικρατήσει η ρήση του Ιπποκράτη ότι **«το φάρμακό σου είναι η τροφή σου»** με επιστημονικώς αποδεδειγμένη την άμεση σχέση υγείας-διατροφής, σε τέτοιο βαθμό που πολλές φορές ο εμπορικός πόλεμος διεξάγεται πλέον με εμπορικούς αποκλεισμούς λόγω ανίχνευσης επιμολυντών στα προς εισαγωγή τρόφιμα ή με ανακάλυψη επιβλαβών παρενεργειών. Σε αυτόν τον «πόλεμο» η Ελλάδα πρέπει να είναι ετοιμοπόλεμη με γεωπόνους-ποιοτικούς ελεγκτές επαρκείς σε αριθμό, κατάλληλα εκπαιδευμένους και εξοπλισμένους για να επιτελέσουν το έργο τους τόσο στις εισαγωγές (διασφαλίζοντας την υγεία των Ελλήνων καταναλωτών), όσο και στις εξαγωγές (διασφαλίζοντας την ποιότητα και ασφάλεια και συνεπώς την φήμη και την αξία των Ελληνικών αγροτικών προϊόντων), γεγονός το οποίο φαίνεται ουτοπικό υπό τις **τραγικές σημερινές συνθήκες**, όπου οι ελάχιστοι γεωπόνοι ποιοτικοί ελεγκτές που έχουν απομείνει στις δημόσιες υπηρεσίες (ΥΠΑΑΤ και Περιφέρειες) δεν μπορούν να εισπράξουν ούτε τα ανταποδοτικά τέλη που δίνουν οι εξαγωγείς για να εργασθούν απογεύματα ή σαββατοκύριακα λόγω μνημονιακών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων.

Αλλά και ο φυτοϋγειονομικός έλεγχος (ο έλεγχος της πιθανής διακίνησης ασθενειών των φυτών) έχει τεράστια οικονομική σημασία για την χώρα μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη εισαγωγή και εξάπλωση του βακτηρίου της *Xylella fastidiosa* από την Αμερική στην Απουλία της Ιταλίας, όπου ξέρανε μυριάδες στρέμματα ελαιώνων, αποτελεί **τεράστιο κίνδυνο για την ελληνική οικονομία**, καθώς δενδρύλλια πολλών ειδών εισάγονται στην Ελλάδα από την Ιταλία και η πιθανή είσοδος της *Xylella fastidiosa* σε κάποια ελαιοκομική περιοχή (Χαλκιδική, Κρήτη, Πελοπόννησος κλπ) θα έχει **καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες**. Μόνη θωράκιση της χώρας από το εφιαλτικό σενάριο του ξεριζωμού της ελαιοπαραγωγής στους παραδοσιακούς της τόπους, είναι ο συστηματικός και αποτελεσματικός φυτοϋγειονομικός έλεγχος, τόσο κατά την εισαγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού, όσο και με επισκοπήσεις εντός της Ελλάδας, γεγονός παντελώς ανέφικτο εάν δεν γίνουν άμεσες προσλήψεις γεωπόνων στο ΥΠΑΑΤ και στις Περιφέρειες (**απαιτούνται άμεσα τουλάχιστον 300 προσλήψεις γεωπόνων σε όλη την Ελλάδα**).

2.2. Κτηνιατρικοί έλεγχοι

Οι απαιτήσεις των καταναλωτών για ποιοτικά και ασφαλή τρόφιμα ζωικής προέλευσης, οι επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της παγκόσμιας αγοράς, οδηγούν στην ανάγκη ουσιαστικών κτηνιατρικών ελέγχων **«από τη φάρμα στο πιάτο»** διασφαλίζοντας τη Δημόσια Υγεία και την υγεία των ζώων. Για την εφαρμογή των διατάξεων της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία του ζωικού κεφαλαίου, την ευζωία, την πρόληψη των ζωνόσων και των ζωοανθρωπονόσων (όπως η φυματίωση και η βρουκέλλωση), τη διακίνηση των

κτηνιατρικών φαρμάκων και την ασφάλεια των τροφίμων ζωικής προέλευσης, απαιτούνται ισχυρές κτηνιατρικές υπηρεσίες, στελεχωμένες με κτηνιάτρους ελεγκτές στους οποίους θα παρέχονται οι απαραίτητοι πόροι και συνεχή εκπαίδευση για την άσκηση των καθηκόντων τους. **Την τελευταία πενταετία το ζωικό κεφάλαιο της Ελλάδας υπέστη τεράστιες καταστροφές λόγω σοβαρών ασθενειών που εισήλθαν από Τρίτες χώρες, όπως η οξώδης δερματίτιδα των βοοειδών και ο καταρροϊκός πυρετός και η ευλογιά των αιγοπροβάτων, με ανάλογο αντίκτυπο στα ζωικά προϊόντα λόγω μείωσης της παραγωγής και συνεπώς τεράστιες οικονομικές απώλειες για τη χώρα.** Επιπλέον αυξήθηκαν οι κίνδυνοι για ζώα και ανθρώπους λόγω επανεμφάνισης της λύσσας, η οποία είχε εκριζωθεί για δεκαετίες από την Ελλάδα.

Η νέα απειλή για την χώρα μας ακούει στο όνομα **Αφρικανική Πανώλη του χοίρου**, η οποία αποτελεί σοβαρή ιογενή ζωνόσο υποχρεωτικής δήλωσης, που προσβάλλει τους χοίρους και τους αγριόχοιρους. Δε μεταδίδεται στον άνθρωπο, ούτε μέσω της επαφής με τα ζώα, ούτε μέσω της κατανάλωσης των ζωικών προϊόντων από χοιρινό κρέας. Ωστόσο αποτελεί σοβαρή απειλή για το ζωικό κεφάλαιο, διότι είναι θανατηφόρα έως και 100%. Συνεπώς **προκαλεί τεράστια οικονομική καταστροφή στις χοιροτροφικές μονάδες και σε όλους τους επαγγελματίες που παράγουν ή/και εμπορεύονται προϊόντα χοιρινού κρέατος.** Κατά συνέπεια η Αφρικανική Πανώλη του χοίρου επιφέρει τεράστιες απώλειες στην οικονομία μιας χώρας.

Η νόσος έχει παγκόσμια εξάπλωση. Στην Ευρώπη έχει βρεθεί στις βορειοανατολικές και σε ορισμένες χώρες της κεντρικής Ευρώπης. Τα τελευταία χρόνια εξαπλώνεται νοτιότερα, φτάνοντας στη Ρουμανία και στη Βουλγαρία. Το τελευταίο δε κρούσμα καταγράφηκε στις **17/8/2019** στη Φιλιππούπολη της Βουλγαρίας. Λόγω της μεγάλης επιβίωσης του ιού στο περιβάλλον και της εύκολης άμεσης (ζώα) και έμμεσης (ζωοτροφές, κυνήγι, άνθρωπος, έντομα) μετάδοσης, **είναι απαραίτητη η ΑΜΕΣΗ λήψη προληπτικών μέτρων στη χώρα μας από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές** (τήρηση κανόνων βιοασφάλειας στις χοιροτροφικές μονάδες, ενημέρωση κυνηγών, μεταφορέων, επαγγελματιών, κλπ). Για τους ανωτέρω λόγους η δρομολογηθείσα στελέχωση των κτηνιατρικών υπηρεσιών της Βόρειας Ελλάδας (Περιφέρειες) με **46 έκτακτους κτηνιάτρους** κρίνεται ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ, ώστε να αποφευχθεί η είσοδος του νοσήματος στη χώρα μας, στο πλαίσιο των σχεδίων έκτακτης ανάγκης.

Παρόλο που τα ανωτέρω σοβαρά προβλήματα έχουν επισημανθεί διαχρονικά σε κυβερνητικούς παράγοντες και έχει τονιστεί η ανάγκη πρόσληψης μόνιμων κτηνιάτρων στο ΥπΑΑΤ και στις Περιφέρειες, το πρόβλημα της υποστελέχωσης παραμένει. Έχει δε οξυνθεί από τις αυξημένες αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης πολλών κτηνιάτρων από τις δημόσιες υπηρεσίες και το «πάγωμα» των προσλήψεων λόγω μνημονιακών δεσμεύσεων. Πρέπει να τονιστεί πως **η Ελλάδα έχει καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω έλλειψης κτηνιατρικού προσωπικού και απειλείται με την επιβολή προστίμου έως και 100.000 € ανά ημέρα.** Επιπλέον οι **κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ελλιπή εφαρμογή των προγραμμάτων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου**, καθώς και των επισήμων ελέγχων των τροφίμων ζωικής προέλευσης, πέραν των προστίμων, **περιλαμβάνουν ταξιδιωτικές οδηγίες αναφορικά με κινδύνους που σχετίζονται με την Κτηνιατρική Δημόσια Υγεία.** Ακόμη η έλλειψη ελέγχων έχει επίπτωση στις εξαγωγές τροφίμων ζωικής προέλευσης, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες για την εθνική οικονομία. Είναι συνεπώς προφανής η ανάγκη ενδυνάμωσης

των κτηνιατρικών υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ και των Περιφερειών με προσλήψεις μόνιμων κτηνιάτρων (**απαιτούνται άμεσα τουλάχιστον 250 προσλήψεις κτηνιάτρων σε όλη την Ελλάδα**).

Πέραν των ελλείψεων στον Δημόσιο τομέα, τεράστια προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι ιδιώτες κτηνίατροι. Η οικονομική κρίση, η μεγάλη αύξηση της φορολογίας και των εισφορών, καθώς και «το άνοιγμα» του κτηνιατρικού επαγγέλματος (που επί της ουσίας ποτέ δεν αποτελούσε μονοπώλιο), έχουν οδηγήσει πολλούς κτηνιάτρους σε οικονομικό αδιέξοδο. Πολλοί δε νέοι και εξειδικευμένοι απόφοιτοι με μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές αναγκάζονται να μεταναστεύσουν για εύρεση εργασίας. Η Ελλάδα συνεπώς υφίσταται τις δυσμενείς συνέπειες της απώλειας νέων και «φρέσκων μυαλών», που θα συνέβαλαν στην ανάπτυξη της χώρας. Είναι επομένως απαραίτητο να δοθούν κίνητρα ανάπτυξης έρευνας και επιχειρηματικότητας στους νέους επιστήμονες κτηνιάτρους και γενικότερα γεωτεχνικούς.

2.3. Μακεδονικά προϊόντα και Συμφωνία των Πρεσπών

Η ονομασία (brand name) ενός ποιοτικού προϊόντος αποτελεί το διαβατήριο του, ενώ πολλές φορές συνιστά καθοριστικό λόγο επιλογής του από τον καταναλωτή. Η Συμφωνία των Πρεσπών, πέραν των άλλων προβλημάτων στον αγροδιατροφικό χώρο και στο περιβάλλον, άφησε **σε πλήρη αοριστία και το θέμα της ονομασίας των περίφημων προϊόντων της Μακεδονικής Γης**. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1, παρ. 3, εδ. θ' υπάρχει μόνο ένα ευχολόγιο για έναν «ειλικρινή, δομημένο και με καλή πίστη διάλογο» μεταξύ των επιχειρηματικών κοινοτήτων και για μια ακαθόριστη διμερή ομάδα ειδικών στο πλαίσιο της ΕΕ με συνεισφορά του ΟΗΕ και του ΔΟΤ, η οποία θα δράσει επί τριετία μετά το 2019. Ωστόσο, **εκατοντάδες προϊόντα φέρουν το όνομα της Μακεδονίας μας**, ενώ υπάρχει και ο **Μακεδονικός Τοπικός Οίνος** και το **Τσίπουρο Μακεδονίας** που είναι προϊόντα **Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης**. Και φυσικά υπάρχει η παράδοση χιλιάδων ετών στην παρασκευή τροφίμων και στην επινόηση συνταγών που αποτελεί το απόσταγμα του διαχρονικού Μακεδονικού Πολιτισμού με όλες τις ζυμώσεις του χρόνου, γι' αυτό και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δημιούργησε τα πρότυπα και το σήμα της **«Μακεδονικής Κουζίνας»**. Κι όλα αυτά τα προϊόντα είναι ποιοτικά και ελεγμένα, ενώ αντίθετα είναι γνωστό ότι στη γειτονική χώρα δεν υπάρχουν τα πρότυπα και οι έλεγχοι που γίνονται στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες της Μακεδονίας (Δυτική, Κεντρική και Ανατολική).

Οι κίνδυνοι (παραπλάνηση καταναλωτή ως προς την προέλευση, αθέμιτος ανταγωνισμός κ.ά.) είναι ορατοί και πολλοί. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 3, εδ. ζ' της Συμφωνίας των Πρεσπών οι ιδιωτικές οντότητες (όπως οι επιχειρήσεις) της γειτονικής χώρας **θα μπορούν να χρησιμοποιούν για πάντα τους όρους «Μακεδονικός/ή/ό» χωρίς τον επιθετικό προσδιορισμό «Βόρεια»**, γεγονός που θα επιτείνει την σύγχυση, ενώ δεν υπάρχει σε κανένα άρθρο της Συμφωνίας μία ανάλογη ρητή κατοχύρωση ότι οι ιδιωτικές οντότητες της Ελλάδας θα μπορούν να χρησιμοποιούν για πάντα τους όρους «Μακεδονία» ή «Μακεδονικός/ή/ό». Αδιανόητη και απόλυτα δυσμενής για τα Ελληνικά συμφέροντα, είναι και η **προβλεπόμενη** στο άρθρο 1, παρ. 3, εδ. ε' της Συμφωνίας των Πρεσπών **χρήση από τις επιχειρήσεις της γειτονικής χώρας των κωδικών χώρας MK και MKD (χωρίς το γράμμα N του γεωγραφικού προσδιορισμού North-Bόρεια) για όλους τους σκοπούς (συμπεριλαμβανομένων των αγροδιατροφικών προϊόντων)**.

Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς ότι μετά από μία πιθανή είσοδο της «Βόρειας Μακεδονίας» στην ΕΕ, σύντομα **θα ζητηθεί η αλλαγή της ονομασίας των Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης προϊόντων μας που περιέχουν τους όρους «Μακεδονία» ή «Μακεδονικός/ή/ό» ή στην καλύτερη περίπτωση η συμπερίληψη σε αυτών και των αντίστοιχων της γειτονικής χώρας, καθώς καθοριστική για αυτά τα προϊόντα είναι η γεωγραφική αναφορά και φυσικά δεν μπορεί να αποκλεισθεί η έντονη και συντονισμένη επιθετικότητα των επιχειρήσεων τους με κάθε ένδικο μέσο στα Ελληνικά προϊόντα που, επίσης, φέρουν τους όρους «Μακεδονία» ή «Μακεδονικός/ή/ό».** Το αποτέλεσμα όλων των αυτών των διεκδικήσεων, πέραν της οικονομικής εξάντλησης και της βλάβης των επιχειρήσεων μας, αναμένεται να είναι δυσμενές γιατί **θα αντιπαρατίθεται μια χώρα με επίσημα κατοχυρωμένο τον όρο «Μακεδονία» στο όνομα της και στον καθομιλούμενο χαρακτηρισμό της και μια Ελληνική γεωγραφική περιοχή.** Συνεπώς, κεφαλαιώδους σημασίας θα είναι η **συστηματική προάσπιση των συμφερόντων των Ελληνικών επιχειρήσεων** σε περίπτωση μελλοντικής διαδικασίας ένταξης της βορείου γείτονος στην ΕΕ. Δυστυχώς, όμως, η οικονομική ζημία σε κάποιες εκατοντάδες επιχειρήσεις (μόνο στο νομό Θεσσαλονίκης έχουν καταγραφεί 39 επιχειρήσεις αγροδιατροφικών προϊόντων με τον όρο «Μακεδονία» ή «Μακεδονικός/ή/ό» στην επωνυμία ή στον διακριτικό τίτλο τους, χωρίς να συνυπολογίζονται και οι δεκάδες επιχειρήσεις του νομού Θεσσαλονίκης που έχουν τους παραπάνω όρους μόνο στην επωνυμία των επιμέρους προϊόντων τους), όσο μεγάλη και αν είναι, δεν θα μπορεί να συγκριθεί με τον αναμενόμενο σφετερισμό και την κλοπή της διαχρονικής Μακεδονικής Ιστορίας και Πολιτισμού των οποίων **η αξία είναι ανεκτίμητη.**

2.4.Βιολογικά προϊόντα

Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα έχει κατακτήσει μερίδιο στην εσωτερική αγορά με πιστό και ενημερωμένο κοινό, αλλά και προβλήματα υπάρχουν και σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης. Η πολυετής καθυστέρηση της πληρωμής των προβλεπομένων επιδοτήσεων ανέδειξε τον **κομβικό ρόλο της χρηματικής υποβοήθησης μιας εκτατικής, αλλά ποιοτικής, μεθόδου παραγωγής.** Με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον για παραγωγή προϊόντων και τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας, ασφαλή για τον καταναλωτή, προτείνουμε την προκήρυξη αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων ενίσχυσης και για τα βιολογικά κηπευτικά και για τη βιολογική χοιροτροφία, καθώς και αυξημένες οικονομικές ενισχύσεις στο πρόγραμμα βιολογικής γεωργίας που αφορά τους παλαιούς βιοκαλλιεργητές, ώστε να κινητροδοτηθούν για να παραμείνουν στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων με την πείρα που διαθέτουν. Επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να προταθεί κατά τις διαπραγματεύσεις της νέας ΚΑΠ το ύψος των επιδοτήσεων να είναι άμεσα συνδεδεμένο με την παραγωγή προϊόντων. Τέλος, στο πλαίσιο του δημόσιου χαρακτήρα των ελέγχων, δεοντολογικά ορθό είναι να πραγματοποιείται ο έλεγχος των γεωχωρικών δεδομένων από υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα και όχι από εργολάβους και Α.Ε.

3. Φορολογία αγροτών

Η εξομοίωση της φορολόγησης των αγροτών με τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι απολύτως λανθασμένη γιατί **στην αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα υπάρχουν ιδιαίτερες συνθήκες,** όπως συχνές φυσικές καταστροφές της

παραγωγής, αλλά και των παραγωγικών μέσων από αβιοτικούς (χαλάζι, παγετός, ξηρασία, πλημμύρα κ.α) και βιοτικούς (εντομολογικές προσβολές, μυκητολογικές, βακτηριολογικές, ιολογικές ασθένειες κ.α.) παράγοντες, η απόδοση οικονομικού αποτελέσματος μιας επένδυσης μετά από χρόνια (π.χ. φύτευση καρποφόρων δέντρων) ή η τακτική παραγωγή ανά διετία ή τριετία (παρενιαυτοφορία της ελιάς). Στο αγροτικό εισόδημα, επίσης, σε αντίθεση με τους ελεύθερους επαγγελματίες, **η φορολογητέα ύλη είναι καταγεγραμμένη, ελεγχόμενη και επιδοτούμενη** (ΟΣΔΕ, δίκτυο γεωργικής λογιστικής παρακολούθησης – RICA και λοιπά στοιχεία) και συνεπώς η πιο αποτελεσματική, επιστημονική και δίκαιη μέθοδος φορολόγησης είναι αυτή που έχουν προτείνει από κοινού το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., τα Τμήματα Αγροτικής Οικονομίας των Ελληνικών ΑΕΙ και η Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών. **Ειδικές ρυθμίσεις φορολογίας των αγροτών υπάρχουν σε όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς οι Έλληνες αγρότες φορολογούμενοι βρίσκονται σε δυσχερή ανταγωνιστική θέση ακόμη και με τους ευρωπαίους συναδέλφους τους.** Εάν λάβουμε υπόψη και τη φορολογική φύση του ΕΦΚΑ γίνεται αντιληπτή η οικονομική ασφυξία που έχει επιβληθεί στον Έλληνα αγρότη.

4. Αγροτική Ασφάλιση

Η **κλιματική αλλαγή εκδηλώνεται όλο και πιο έντονα** με καιρικά φαινόμενα που έχουν ακραία χαρακτηριστικά και δεν μπορούν να προσδιοριστούν με τα κλιματικά δεδομένα των μέχρι τώρα εποχών του χρόνου, με κύρια χαρακτηριστικά, τα τελευταία χρόνια, βροχερά καλοκαίρια με υψηλές θερμοκρασίες (τροπικά κλίματα) και μάλιστα βροχοπτώσεις με μεγάλη ένταση που συνοδεύονται από ισχυρούς ανέμους. Μερικά προϊόντα όπως τα ροδάκινα – νεκταρίνια – βερίκοκα – δαμάσκηνα που συγκομίζονται τους καλοκαιρινούς μήνες επηρεάζονται από αυτές τις ακραίες και συνεχόμενες βροχοπτώσεις με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται η ποιότητα του καρπού, αλλά να υπάρχει και μεγάλη καρπώπωση. Οι παραγωγοί, όμως, αυτών των προϊόντων καταβάλλουν την προβλεπόμενη ασφάλεια στον ΕΛΓΑ και γιαυτό θα πρέπει να αλλάξει ο κανονισμός του ΕΛΓΑ – ΚΥΑ 15711/30.9.1998, (ΦΕΚ 1079/Β/14.10.1998) και **να καλύπτει οπωσδήποτε τα παραπάνω προϊόντα και από αυτά τα καιρικά φαινόμενα.**

Επίσης, σύμφωνα με το Ν. 3877/2010 (ΦΕΚ 160/1/20.9.2010, άρθ.7, παρ. δ') δεν καταβάλλεται στον ΕΛΓΑ η ετήσια επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥπΑΑΤ που ισοδυναμεί με το 20% των πραγματοποιηθέντων ετήσιων εσόδων του ΕΛΓΑ για κάλυψη λειτουργικών του δαπανών, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται άλλοι πόροι για τις λειτουργικές δαπάνες και συνεπώς να μην δημιουργείται αποθεματικό από το οποίο θα μπορούσαν να καλυφθούν τέτοιες ζημιές από ακραία καιρικά φαινόμενα.

Τέλος, το Συμβούλιο του ΕΛΓΑ από 9μελές έχει μετασχηματιστεί σε 7μελές και δεν συμμετέχουν με κανένα τρόπο οι συνεταιριστικές οργανώσεις.

5. Αγροτικός Συνεργατισμός

Αν και δόθηκαν κίνητρα για τη συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις (Μέτρο 9), αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών μικρών ομάδων παραγωγών (στη Θεσσαλονίκη μόνο αναγνωρίστηκαν το 2018 δεκάδες ομάδες των 5-10 μελών) αλλά όχι οργανώσεων παραγωγών (με αριθμό μελών πλέον των είκοσι). **Το κύριο διακύβευμα, όμως, είναι η δημιουργία μεγάλων οργανώσεων ανά προϊόν ή ομοειδών προϊόντων,** που θα βοηθήσουν στην

αντιμετώπιση από κοινού των προκλήσεων των αγορών, θα ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη, θα διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και θα μειώσουν το κόστος παραγωγής ανά παραγωγό. Συνεπώς, θα πρέπει να επανεξεταστεί η κινητροδότηση της δημιουργίας οργανώσεων παραγωγών. Σημειωτέον, **οι οργανωμένοι παραγωγοί στην Ελλάδα είναι μόνο το 10% του συνόλου των παραγωγών, ποσοστό ελάχιστο σε σχέση με όλα τα άλλα κράτη της Ευρώπης.**

6. Αλιεία - Υδατοκαλλιέργειες

Η Αλιεία ως κλάδος που διαχειρίζεται δημόσια περιουσία όπως είναι η θάλασσα, οι λίμνες και τα ποτάμια δεν μπορεί να καταταχθεί σε κανένα επίπεδο αυτοδιοίκησης και θα πρέπει να υπαχθεί στην κρατική διοίκηση καθόσον η μεταφορά πολλών αρμοδιοτήτων του τομέα αλιείας στους Δήμους έρχεται σε αντίθεση με τη λογική της ενιαίας διαχείρισης των ιχθυοτρόφων υδάτων.

Βασικοί πυλώνες ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας αποτελούν οι τομείς της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, ως εκ τούτου θεωρείται μεγίστης σπουδαιότητας και καθοριστικής σημασίας η υλοποίηση των παρακάτω:

- Τα διαχειριστικά σχέδια στα υδάτινα συστήματα, θα πρέπει να εκπονηθούν ταχύτατα ώστε να συγκεντρωθούν αξιόπιστα δεδομένα σε σχέση με τις αλιευτικές δραστηριότητες και την επίπτωσή τους στα ιχθυαποθέματα, με στόχο την χάραξη **εθνικής αλιευτικής πολιτικής**. Κρίνεται δε απαραίτητη η νομοθέτηση αυστηρών διατάξεων ερασιτεχνικής αλιείας στα υδάτινα οικοσυστήματα.
- Εκτός αυτού, θα πρέπει να υποστηριχθούν διοικητικά και οργανωτικά, οι υδατοκαλλιέργειες, η θαλάσσια αλιεία και η αλιεία εσωτερικών υδάτων, να γίνει επικαιροποίηση της αλιευτικής νομοθεσίας, αλλά και να διερευνηθεί η δυνατότητα της καλλιέργειας με άλλες μορφές, η παραγωγή βιολογικών προϊόντων υδατοκαλλιεργείας, η χρήση γεωθερμίας για τη θέρμανση των ιχθύων και η καλλιέργεια νέων ειδών.
- **Ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί επίσης, στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η μυδοκαλλιέργεια στο Θερμαϊκό κόλπο (επείγει η άμεση μετεγκατάσταση των μονάδων στις νέες προβλεπόμενες θέσεις), καθώς είναι ένας δυναμικός εξαγωγικός τομέας παραγωγής ποιοτικών προϊόντων (90% της παραγωγής διακινείται στο εξωτερικό).**

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

1. Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας

Η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αποτελεί **φυσικό πόρο μη ανανεώσιμο, που βρίσκεται ήδη σε ανεπάρκεια στη χώρα μας**. Πάνω από 500 χρόνια απαιτούνται για να δημιουργηθούν δύο (2) μόλις εκατοστά επιφανειακού εδάφους με φυσικές διαδικασίες και γι' αυτό η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αποτελεί πραγματικό εθνικό πλούτο που δεν το δημιουργήσαμε εμείς, αλλά το δανειστήκαμε από όλες τις επόμενες γενεές.

Κατά συνέπεια, η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας προστατεύεται: (α) από το Σύνταγμα της Ελλάδας (άρθρο 24, παρ.1) στα πλαίσια της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, (β) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που έχει αναπτύξει μια

θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους (COM (2006) 231) και (γ) από τον ΟΗΕ μέσω της Agenda 21, η οποία επιβάλλει την καταγραφή και συστηματική διαχείριση της γεωργικής γης, απαγορεύει την υποβάθμισή της και συνιστά την ανάκτησή της. Ειδικότερα, όσον αφορά στη συνταγματική προστασία και σύμφωνα με τη νομολογία του ΣτΕ (Ε' Τμήμα αποφ. 3698/2000) προκύπτει ότι «...φυσικό περιβάλλον εμπίπτει στην προστασία του άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος, αποτελούν όχι μόνον τα φυσικά οικοσυστήματα αλλά και τα τεχνητά, ιδίως δε η γεωργική γη... Ταύτα ισχύουν κατά μείζονα λόγον προκειμένου περί κατ' εξοχήν της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, της οποίας η κατ' αρχήν διατήρηση και προστασία είναι συνταγματικώς επιβεβλημένη...».

Ως συνέπεια των ανωτέρω, τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε στην Ελλάδα ένα νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 1, παρ. 5 του ν. 1337/1983 - ΦΕΚ Α' 33, άρθρο 2, παρ. 4 του Π.Δ. 20/1985 - ΦΕΚ Δ' 414, άρθρο 1, παρ. 2 του ν. 2242/1994 - ΦΕΚ Α' 162, άρθρο 56 του ν. 2637/1998 - ΦΕΚ Α' 200 και υπ' αριθμ. 168040/3-9-2010 ΦΕΚ Β' 1528 ΚΥΑ) για την προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, το οποίο όμως και αντιφατικό ήταν και ατελέσφορο αποδείχτηκε λόγω των αναβλητικών διατάξεων που θεσπίστηκαν κατόπιν πιέσεων από τα οικονομικά συμφέροντα τα οποία επιθυμούν την αλλαγή χρήσης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

Ειδικότερα, όμως, η πρόβλεψη του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) ότι: «από τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εξαιρούνται οι περιοχές που έχουν καθοριστεί χρήσεις γης από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδιο Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο. Α.Π.) του Ν. 2508/1997, καθώς και Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του Ν. 1337/1983» **χρειάζεται τη σωστή ερμηνεία για να μην καταστρατηγηθεί πλήρως η συνταγματική προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.** Σχεδόν σε όλα τα εγκεκριμένα Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. **στην Κεντρική Μακεδονία δεν υπάρχει χαρακτηρισμός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας,** αλλά μόνο καθορισμός περιοχών ανάπτυξης δραστηριοτήτων πρωτογενούς τομέα στις οποίες επιτρέπεται και η κατασκευή κατοικιών, τουριστικών καταλυμάτων και άλλων δράσεων. Συνεπώς, εάν ερμηνευτεί η ανωτέρω εξαίρεση του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) χωρίς τη συνάφεια των δύο προηγούμενων εδαφίων, δηλαδή εάν σταματήσουν οι Π.Ε.Χ.Ω.Π. και κατ' επέκταση οι Δ.Α.Ο.Κ. να χαρακτηρίζουν τη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας στα εγκεκριμένα μεν Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. στα οποία, όμως, δεν υπάρχει η επιμέρους εξειδίκευση της αγροτικής χρήσης γης σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας όπως προβλέπεται στο άρθρο 14 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ Α' 114), τότε **θα επιτρέψουμε την μόνιμη απώλεια γης υψηλής παραγωγικότητας στη πεδιάδα της Θεσσαλονίκης,** στην οποία έχουν κατασκευαστεί μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα για την άρδευση και την αποστράγγισή της, αλλά και κάθε γόνιμης γης στη Μακεδονία και σε όλη την Ελλάδα.

Η άμεση διευκρίνιση ότι δεν απαιτείται ο χαρακτηρισμός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας (εδ. γ', παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998) μόνο σε εκείνα τα εγκεκριμένα Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. στα οποία υπάρχει ρητή αναφορά στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας της περιοχής κατά την έννοια του άρθρου 14 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ Α' 114), αποτελεί το πρώτο βήμα για μία στοιχειώδη προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας κατά τη συνταγματική επιταγή.

Τη δεύτερη πηγή απώλειας του σε ανεπάρκεια και μη ανανεώσιμου φυσικού πόρου της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας αποτελούν οι προβλέψεις του

άρθρου 51, παρ. 11α του ν. 4178/2013 (ΦΕΚ Α' 174) για τη δόμηση σε ακίνητα εντός εκτάσεων Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας εφόσον αυτά έχουν πρόσωπο σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές οδούς ή και βρίσκονται εντός αποστάσεως διακοσίων (200) μέτρων από τον άξονα εθνικών, επαρχιακών οδών και εκατόν πενήντα (150) μέτρων από τον άξονα των δημοτικών οδών, όπως ερμηνεύεται και με την εγκύκλιο 472/3-2-2014 του ΥΠΕΚΑ. Εάν συνυπολογίσουμε ότι σε κάθε αγρόκτημα υπάρχουν 4 ή 5 επαρχιακοί ή δημοτικοί δρόμοι με μέσο μήκος 3 ή 4 χιλιόμετρα και εφαρμοσθεί η ζώνη όπου επιτρέπεται η δόμηση πλάτους 300 ή 400 μέτρων, τότε κατά μέσο όρο θα μπορούν να δομηθούν 4.000 στρέμματα σε κάθε αγρόκτημα και με μέσο όρο συνολικής έκτασης τα 13.000 περίπου στρέμματα ανά αγρόκτημα, γίνεται αντιληπτό ότι **με τις παραπάνω διατάξεις μπορεί να δομηθεί το 30% περίπου της έκτασης των ελληνικών αγροκτημάτων με τεράστιες απώλειες γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας**. Συνεπώς, θα πρέπει άμεσα να καταργηθεί η εν λόγω διάταξη που επεκτείνει την εξαίρεση προστασίας της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και στις επαρχιακές και δημοτικές οδούς.

Σε μια χώρα που η βάση της πολυπόθητης οικονομικής ανάπτυξης είναι η πρωτογενής παραγωγή θα πρέπει πρώτα από όλα να διασφαλισθεί η επάρκεια των φυσικών πόρων και ειδικότερα της ποιοτικής γεωργικής γης και του αρδευτικού νερού. Θεωρούμε αδιανόητο να μοιράζονται από το ΥΠΑΑΤ εκτάσεις χιλιάδων στρεμμάτων προς καλλιέργεια, οι οποίες, όμως, ως επί το πλείστον, είναι αμφιβόλου ποιότητας και ταυτόχρονα η ποιοτική γεωργική γη να χάνεται από την κάθε είδους δόμηση και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών, υποθηκεύοντας το μέλλον των απογόνων μας.

2. Πυρκαγιές

Η περυσινή φονική πυρκαγιά στην Αττική, κατέστησε επιτακτική την ανάγκη ριζικών αλλαγών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής που αφορά στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών και την πρόληψη ή άμβλυνση των συνεπειών που αυτές μπορεί να έχουν.

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., καταθέτει σειρά προτάσεων και θέσεων ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες τραγικές καταστροφές:

Συγκεκριμένα προτείνει:

Α) Τη δημιουργία Ενιαίου Κέντρου Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών, με κάθετη οργάνωση και συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, αυτόνομου, με δικούς του πόρους και προϋπολογισμό, το οποίο θα υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό, δεδομένου ότι η πολυδιάσπαση των υπηρεσιών και η διάχυση των σχετικών αρμοδιοτήτων έχει επιφέρει ακριβώς τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Όσον αφορά τη γενικότερη πολιτική για τις δασικές πυρκαγιές, επισημαίνουμε ότι:

1) Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα πολύπλοκο πρόβλημα που έχει οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές προεκτάσεις. Το μοντέλο δασοπυρόσβεσης που εφαρμόζεται σήμερα, έχει πλέον αποδεδειγμένα αποτύχει. Και αυτό κρίνοντας όχι με βάση τον αριθμό των πυρκαγιών που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε χρόνο η Πυροσβεστική Υπηρεσία, αλλά με βάση το κόστος που αυτές έχουν σε πόρους και κυρίως σε ανθρώπινες ζωές. **Αποδεικνύεται εκ των πραγμάτων εντελώς λανθασμένη η απόφαση απεμπλοκής της Δασικής Υπηρεσίας από την**

αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Η υπηρεσία που έχει τη μεγαλύτερη και καλύτερη γνώση του αντικειμένου, όσον αφορά τις δασικές πυρκαγιές, οφείλει να έχει άμεση και καθοριστική εμπλοκή στην αντιμετώπισή τους.

2) Ο **ρόλος της Δασικής Υπηρεσίας στις Δασικές πυρκαγιές** θα πρέπει να είναι καθοριστικός τόσο **στην καταστολή** (με τη δημιουργία Δασικού σώματος στελεχωμένου από προσωπικό που θα εκπαιδευτεί κατάλληλα), όσο **και στην πρόληψη** σε 5 επίπεδα: Υποδομές, Διαχείριση Δασών, Καθαρισμός, Πληροφόρηση και Εκπαίδευση των πολιτών και εθελοντών καθώς και στη Σύνταξη και Εφαρμογή των Επιχειρησιακών Σχεδίων.

3) Θα πρέπει να αλλάξει εκ βάθρων ο τρόπος που είναι οργανωμένες οι Δασικές υπηρεσίες, ώστε να διαθέτουν κάθετη οργάνωση και ενιαίο κέντρο λήψης αποφάσεων.

4) Επιβάλλεται άμεσα η σύνταξη Επιχειρησιακών σχεδίων αντιμετώπισης Δασικών πυρκαγιών και φυσικών καταστροφών ανά Δασαρχείο, που να περιλαμβάνει την σύνδεση και **την ένταξη του αγροτικού χώρου και πληθυσμού στο σχεδιασμό αυτό** ώστε να θωρακιστεί το σύνολο της Ελληνικής επικράτειας.

5) Επίσης, θα πρέπει να υπάρξει αλλαγή προτεραιοτήτων στη χρηματοδότηση δράσεων της πολιτείας. Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, που το μεγαλύτερο μέρος της έκτασής της είναι δάση ή δασικές εκτάσεις και πολλές αστικές περιοχές περικλείονται ή βρίσκονται εντός δασικών περιοχών, δεν μπορεί η υποστήριξη της δασικής υπηρεσίας να είναι ελλιπής και μέρος του απαιτούμενου προσωπικού να εξασφαλίζεται μέσω προγραμμάτων κοινωνικού έργου. **Χρειάζεται μια πλήρως εξοπλισμένη και επαρκώς στελεχωμένη δασική υπηρεσία η οποία θα έχει έγκαιρα τους αναγκαίους για την εκπλήρωση της αποστολής της πόρους.**

6) Είναι πλέον **επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη κανονισμού πυροπροστασίας των κτισμάτων (αντιπυρικός κανονισμός), αντίστοιχος με τον αντισεισμικό κανονισμό.** Με τον τρόπο αυτό θα υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρεί κάθε κτίσμα, ώστε να προστατεύεται από τη φωτιά.

7) Θα πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των χώρων αστικού πρασίνου, τόσο σε δημόσιους χώρους όσο και σε ιδιωτικές εκτάσεις, ώστε οι χώροι αυτοί να συμβάλλουν θετικά στην αντιπυρική προστασία της ευρύτερης περιοχής.

8) Θα πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός στον τρόπο αντιμετώπισης των δημοσίων και ιδιωτικών εκτάσεων όσον αφορά την πυροπροστασία. Θα πρέπει να εφαρμοστούν οι κείμενες διατάξεις και να τεθούν επιπρόσθετα κριτήρια προστασίας των εκτάσεων και των αστικών πληθυσμών, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς της έκτασης.

9) Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις περιοχές "οικιστικών πυκνώσεων", η καταγραφή των οποίων γίνεται στα πλαίσια της διαδικασίας κατάρτισης των δασικών χαρτών. Δεδομένου ότι οι περιοχές αυτές αποτελούν οικισμούς εντός δασών ή δασικών εκτάσεων, θα πρέπει να ληφθεί από τώρα πρόνοια για την αποτελεσματική αντιπυρική προστασία τους.

10) Θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την προστασία από τις φυσικές καταστροφές. Στα πλαίσια αυτά, **κρίνεται απαραίτητη και επιβεβλημένη η εισαγωγή, στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μαθήματος**

ή σειράς μαθημάτων με αντικείμενο την προστασία από τις φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμούς κλπ.).

3. Πλημμύρες

Τα πλημμυρικά φαινόμενα ειδικά στον αστικό ιστό ανέκαθεν λογίζονταν ως οι καταστροφές οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά τον μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων και προκαλούν τις μεγαλύτερες οικονομικές συνέπειες. Έρευνες για τα αίτια και τον μηχανισμό λειτουργίας των πλημμυρικών φαινομένων τόσο στην χώρα μας όσο και διεθνώς έδειξαν ότι πολλές πλημμυρικές καταστροφές θα είχαν αποφευχθεί εάν δεν υπήρχαν έντονες ανθρωπογενείς επεμβάσεις στις κοίτες των χειμαρρικών ρευμάτων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις τελευταίες εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για το κλίμα (IPCC) στην περιοχή της Μεσογείου παρά την μείωση του ετήσιου ύψους βροχής αναμένεται αύξηση των ραγδαίων βροχοπτώσεων που οδηγούν στην εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων. Για τους παραπάνω λόγους θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία τόσο στην ανάπτυξη συστημάτων πρόγνωσης και έγκαιρης προειδοποίησης για πλημμυρικά φαινόμενα όσο και στον σχεδιασμό και εκτέλεση αντιπλημμυρικών έργων. **Η εκτέλεση μόνο πεδινών αντιπλημμυρικών έργων δεν μπορεί να αποσβέσει την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων. Εάν τα έργα αυτά δεν συνοδεύονται με έργα ορεινής υδρονομίας στον ορεινό χώρο των λεκανών απορροής είναι καταδικασμένα σε αποτυχία.** Παρόμοια φαινόμενα τύπου Μάνδρας (Αττική) είναι πιθανόν να εμφανιστούν και σε Περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας, όπως πχ. ρέμα Δενδροπόταμος στη Θεσσαλονίκη, χειμαρρικά ρεύματα Κασσάνδρας κ.α.

Στα πλαίσια αυτά το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας προτείνει τα ακόλουθα:

Α. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δεν πρέπει να αρκείται σε γενικές ανακοινώσεις για επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, αλλά πρέπει να κατευθυνθεί σε στοχευμένα ειδικά Σχέδια Έγκαιρης Προειδοποίησης πολιτών που κατοικούν σε περιοχές με ρέματα, για επικείμενες πλημμύρες με τη χρήση σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων αξιοποιώντας το σύνολο του επιστημονικού δυναμικού της χώρας μεταξύ των οποίων και οι γεωλόγοι, δασολόγοι μέλη του Επιμελητηρίου.

Β. Αναβάθμιση και επικαιροποίηση της Εθνικής Τράπεζας Υδρολογικής και Μετεωρολογικής Πληροφορίας (ΕΤΥΜΠ-ΥΠΕΝ.ΕΓΥ). Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στα δεδομένα της στο σύνολο του επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Να γίνει επανέλεγχος των υπαρχόντων σταθμών, εγκατάσταση βροχογράφων, πιθανή χωρική ανακατανομή αυτού, Θα πρέπει να υπάρξει ένα αξιόπιστο πανελλαδικό δίκτυο χωρίς αλληλεπικαλύψεις διαφορετικών φορέων, προσβάσιμο στην επιστημονική κοινότητα.

Γ. Επειδή κατά κανόνα οι μεγάλες και απότομες βροχοπτώσεις συμβαίνουν σε ορεινές περιοχές, η αντιμετώπιση της πλημμυρικής δράσης ενός χειμάρρου θα πρέπει να γίνεται ενιαία για όλη τη λεκάνη απορροής του.

Είναι απολύτως αναγκαία και απαραίτητη η κατασκευή έργων δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και συντήρησης των υπαρχόντων στην Π.Κ.Μ., ιδιαίτερα σε αυτούς που έχουν εγγύτητα ή διασχίζουν κατοικημένες περιοχές και στις οποίες η υπερχειλίσή τους θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα.

Δ. Ανάγκη άμεσης τροποποίησης του Νόμου 4258/2012 «διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» στην κατεύθυνση όχι της επικέντρωσης της στενής περιοχής

οριοθέτησης αλλά στη λεκάνη απορροής του υδατορεύματος ώστε να δίδονται τα απαραίτητα γεωλογικά στοιχεία για τη σύνταξη της αντίστοιχης υδρολογικής/υδραυλικής μελέτης. Σε περιοχές υπό ανοικοδόμηση που έχουν εγγύτητα με ρεύματα ή χειμάρρους θα πρέπει να προηγείται η οριοθέτηση του ρέματος και η εκτέλεση των κατάλληλων έργων για την ασφαλή παροχέτευση των νερών πριν την πολεοδόμηση.

Είναι άμεσα αναγκαίο να γίνουν Προκαταρκτικές μελέτες για όσες περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τα σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας, τις εντάσσουν στις ζώνες του υψηλού κινδύνου.

Ε. Να ενεργοποιηθεί άμεσα η εγκύκλιος με αριθμό 8174/24-11-2015 της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας με θέμα «Σχεδιασμός και δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων».

4. Εντομολογική προσβολή στο περιαστικό δάσος της Θεσσαλονίκης

Στις αρχές του 21ου αιώνα αρκετά είδη δασικών εντόμων έχουν φτάσει σε επίπεδα εξάρσεων στον ελλαδικό χώρο. Το φλοιοφάγο έντομο *Tomicus piniperda* είναι ένα από αυτά. Το 1978-79 παρατηρήθηκαν και καταγράφηκαν αρκετά εκτεταμένες προσβολές από το έντομο *Tomicus piniperda* L. (Coleoptera, Curculionidae) υπό μορφή επιδημίας σε έξι περιοχές στη Βόρεια Ελλάδα: 1) Στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης, 2) Στη Χρυσοπηγή Σερρών, 3) Σε λεκάνες των χειμάρρων Αγίων Αναργύρων στις Σέρρες, 4) Στη Καβάλα, 5) Στη Θάσο, 6) Στη Κασσάνδρα. Ως αντιμετώπιση των προσβολών αυτών στα κωνοφόρα από το φλοιοφάγο έντομο προτάθηκε η υλοτόμηση, αποφλοιώση και απομάκρυνση όλων των προσβεβλημένων, σπασμένων και νεκρών δέντρων.

Κατά περιόδους παρατηρούνται πληθυσμιακές διακυμάνσεις του συγκεκριμένου εντόμου *Tomicus piniperda*. Αυτή την περίοδο (2018-19), το φλοιοφάγο έντομο βρήκε ευάλωτο το δασικό οικοσύστημα του Δήμου Θεσσαλονίκης, με αποτέλεσμα πλέον να υπάρχει νέκρωση των δένδρων σε μεγάλη κλίμακα. Ένας από τους λόγους της πληθυσμιακής αύξησής του εντόμου είναι και οι έντονες εναλλαγές της θερμοκρασίας και υγρασίας της περιοχής, καθώς στη Θεσσαλονίκη τα τελευταία έτη επικρατεί σχετική ξηρασία με ελάχιστες αλλά ραγδαίες βροχοπτώσεις και υψηλές θερμοκρασίες. Το είδος *Tomicus piniperda* προσβάλλει κυρίως τα πεύκα που έχουν ασθενές ανοσοποιητικό -όπως τα νεαρά- και τα ξηραίνει με ταχείς ρυθμούς, ενώ η διάδοσή του από δένδρο σε δένδρο, ιδίως την άνοιξη, είναι πολύ εύκολη, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να είναι εντονότερο εκεί που υπάρχει πυκνή βλάστηση.

Το φλοιοφάγο έντομο *Tomicus piniperda* έχει ήδη νεκρώσει 3.500 χιλιάδες στρέμματα πευκόφυτης έκτασης στο περιαστικό δάσος της Θεσσαλονίκης βάση των εκτιμήσεων του Δασαρχείου Θεσσαλονίκης, δηλαδή πάνω από το 1/10 της συνολικής επιφάνειας που καλύπτει.

Οι ενέργειες ήταν σχετικά άμεσες, αν θεωρήσει κανείς ότι από το 2016 εμφανίστηκαν τα πρώτα ορατά κρούσματα. Το φαινόμενο αποφλοιώσης ήταν πάλι σε έξαρση στο περιαστικό δάσος της Θεσσαλονίκης το καλοκαίρι του 2017, αλλά σε σαφώς χαμηλότερα ποσοστά εξάπλωσης. Η μεγάλη έκταση της προσβολής των πεύκων από τα ξυλοφάγα έντομα καταγράφηκε το 2019. Έχουν ξεκινήσει όλες οι απαραίτητες εξυγιαντικές υλοτομήσεις και αραιώσεις των προσβεβλημένων δένδρων και θα επακολουθήσουν αναδασώσεις κατά τον σχεδιασμό των έργων από τη Δασική Υπηρεσία.

Στόχος του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Μακεδονίας είναι να επισημάνει ότι αυτή η προσβολή των πεύκων από το ξυλοφάγο έντομο *Tomicus piniperda* μπορεί να εμφανιστεί και σε παρακείμενα δάση Πεύκης, οπότε και κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου για **άμεση καταγραφή και υλοτομία προσβεβλημένων δένδρων** όχι μόνο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και σε όλη την Ελλάδα, ώστε **να αποφευχθεί μεγάλη έκτασης καταστροφή ολόκληρων δασών και δασικών εκτάσεων**.

Καταθέτοντας τα παραπάνω σαν πρώτα σημεία προβληματισμού και προσανατολισμού της αναπτυξιακής προσπάθειας στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, δεσμευόμαστε για την εκτενέστερη ανάπτυξή τους και την περαιτέρω ανάλυσή τους, εφόσον κάτι τέτοιο ζητηθεί. Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας εκπληρώνοντας το θεσμικό του ρόλο έχει καταθέσει τεκμηριωμένες προτάσεις κατά το στάδιο της διαβούλευσης όλων των πρόσφατων σχετικών νομοθετημάτων και θα σταθεί αρωγός στο έργο της πολιτείας στους ευαίσθητους και κρίσιμους για το μέλλον της χώρας τομείς της πρωτογενούς παραγωγής, της διαχείρισης των φυσικών πόρων και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Με τιμή,

Για τη Διοικούσα Επιτροπή του Περιφερειακού
Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας
του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Ο Πρόεδρος

Δρ. Αθανάσιος Σαρόπουλος

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Γαβαλάς Νικόλαος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή Βορίδη
2. Τον Υφυπουργό Εσωτερικών/τομέας Μακεδονίας Θράκης κ. Θεόδωρο Καράογλου
3. Την Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Φωτεινή Αραμπατζή
4. Τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κωνσταντίνο Σκρέκα
5. Τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, κ. Ιωάννη Σάββα
6. Τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, κ Απόστολο Τζιτζικώστα
7. Τον Γεν. Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεώργιο Στρατάκο
8. Τον Γεν. Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων κ. Κωνσταντίνο Μπαγινέτα
9. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
10. Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
11. Γεωτεχνικοί φορείς
12. Αγροτικοί φορείς
13. ΜΜΕ